

Curtea Constituțională a R.M.
MD-2024, str. Alexandru Lăpușneanu, 28,
mun. Chișinău

Prin prezenta, în temeiul încheierii din 30 ianuarie 2024, Vă expediem sesizarea reclamantei „Vetropack Chișinău” S.A. privind controlul constituționalității prevederilor art. 229² alin. (3) Cod vamal și art. 224 alin. (1) Cod administrativ în cauza de contencios administrativ la acțiunea împotriva Serviciului Vamal privind anularea actelor administrative.

Anexă: pe 63 file.

Judecătorul în Judecătoria
Chișinău (sediul Centru)

Viorica Dodon

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

Ridicată în fața instanței de judecată: Judecătoria Chișinău Sediul Rîșcani

Dosar nr.: 2-22067383-12-3-13052022 (3-1176/2022)

Judecătorul: Viorica Dodon

«VETROPACK CHIȘINĂU» S.A.
IEȘIRE Nr. 01-4F-73
04 04 2023

A. AUTORUL EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

1. Denumire și sediu:

SA „VETROPACK CHIȘINĂU”, mun. Chișinău, sec. Ciocana, str. Uzinelor, 201

2. Numărul și data înregistrării:

IDNO 1002600028650, din 1995-03-30

3. Numele administratorului SA „Vetropack Chișinău”: Boris Crivoi

4. Telefon și e-mail:

5. Reprezentantul SA „Vetropack Chișinău”: -

6. Adresa reprezentantului (va fi anonimată) –

7. Telefonul și e-mail-ul reprezentantului (vor fi anonimizate) -

Potrivit cererii depuse, a fost atras atenția asupra faptului că un temei suplimentar de înlăturare a răspunderii pentru fapta ce ar conține elementele constitutive ale contravenției vamale este faptul împlinirii termenului de prescripție de tragere la răspundere materială.

Or, potrivit art. 229² din Codul Vamal,

„(1) Prescripția înlătură răspunderea materială.

(2) Termenul de prescripție a răspunderii materiale este de 1 an.

(3) Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției.”

Potrivit pct. 37 a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție Cu privire la practica examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale nr. 4 din 24.12.2010

„Potrivit art.229² Cod vamal, prescripția înlătură răspunderea materială. Termenul de prescripție pentru contravențiile vamale cu răspundere materială este de un an.

Termenul de prescripție prevăzut de Codul vamal nu poate fi suspendat, întrerupt, iar instanța de judecată nu este în drept, la solicitarea organului vamal, să repună răspunderea materială în termenul de prescripție.

Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției.”

După cum rezultă din materialele cauzei, fapta imputată SA „Vetropack Chișinău” ar fi fost săvârșită la data de 1 martie 2022. Prin urmare, termenul de prescripție de un an din momentul săvârșirii contravenției s-a împlinit la data de 1 martie 2023, iar până la data depunerii prezentei cereri, nu există o hotărâre a instanței de judecată definitivă.

Cu alte cuvinte, până la data de punerii prezentei cereri, în privința SA „Vetropack Chișinău” nu există o hotărâre definitivă, executorie cu privire la atragerea la răspundere materială. Or, potrivit art. 280 alin. (1) din Codul Vamal,

„(1) Organul vamal recurge la executarea deciziei privind aplicarea de sancțiuni pentru contravenție vamală:

a) după expirarea termenului de atac;

b) la data emiterii de către instanța de judecată a hotărârii cu privire la plângerea împotriva deciziei organului vamal.”

Prin urmare, Decizia privind aplicarea de sancțiuni pentru contravenția vamală (răspunderea materială) nu a devenit executorie, or aceasta a fost contestată, iar hotărârea instanței judecătorești cu privire la plângerea împotriva deciziei organului vamal nu a fost emisă încă.

B. INFORMAȚII PERTINENTE DESPRE CAZUL DEDUS JUDECĂȚII ÎN INSTANȚA DE DREPT COMUN

La data de 01.03.2022, la pista de control vamal „ieșire autocamioane din RM” a postului vamal Sculeni, pentru efectuarea controlului vamal s-a prezentat autocamionul de model „DAF” cu n/î VZV-680 (MD), cu semiremorca de model „KOGEL” cu n/î V961LG (MD) a companiei de transport S.C. „VICONICTRANS” SRL, la volanul căruia se afla cet. Pleșca Grigore, care intenționa să transporte marfă în România, ce consta din 26 paleți cu sticle necolorate de model „Vodka 200CL”, 2,0l, codul tarifar 701090410, cu valoarea de 4914 Euro, echivalentul sumei de 102 579, 33 MDL, cu greutatea de 12 870 kg (16 380 sticle), conform declarației vamale de export nr. 2070119082 din 28.02.2022, a facturii cu nr. 2022/722 din 24.02.2022, CMR nr. 308694 din 28.02.2022.

În procesul realizării controlului vamal, s-a depistat că din eroare, s-au încărcat în mijlocul de transport 26 paleți cu sticle de model „CONICA STD 75 CL F4576”, 0,75l, codul tarifar 701090430, cu valoarea de 5858, 58 EURO, echivalentul sumei de 119 294, 75 MDL.

Deși în momentul depistării erorii la încărcarea mărfii, reprezentantul "VETROPACK CHIȘINĂU" S.A. a explicat situația și a propus agentului constatator să prezinte actele conforme, acesta însă a refuzat, fiind întocmit Procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11.03.2022 și Decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11.03.2022, prin care a fost recunoscută vinovată "VETROPACK CHIȘINĂU" S.A. privind săvârșirea contravenției imputate, aplicându-i sancțiunea conform art. 232 alin. (1) lit. a) Cod vamal, sub formă de amendă în valoare de 40 % din valoarea obiectului contravenției 119 294, 75 lei, ceea ce constituie 47 717,90 lei.

Nefiind de acord nici cu cele constatate de agentul constatator Biciuev Igor prin Procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11.03.2022, nici cu cele constatate de agentul constatator Andrei Cravțov prin Decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11.03.2022, am depus Contestație împotriva actelor întocmite de colaboratorii Serviciului Vamal, menționate, pe care le considerăm ilegale, neîntemeiate și susceptibile de a fi anulate.

La data de 18.04.2022, Reclamanta a recepționat Răspunsul nr. 28/11-5380 din 12.04.2022 la Contestația din 18.03.2022, prin care au fost informați că „*motive pentru satisfacerea cerințelor invocate în contextul cererii nu există*”.

Nefiind de acord cu Răspunsul Serviciului Vamal al Republicii Moldova la Contestația Reclamantei nr. 28/11-5380 din 12.04.2022, la 13 mai 2022 a fost depusă o cerere de chemare în judecată privind anularea Procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11.03.2022, a Deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11.03.2022, precum și a Răspunsului Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 28/11-5380 din 12.04.2022 care se află spre examinare în cadrul Judecătoriei Chișinău Sediul Rîșcani, dosar nr. 2-22067383-12-3-13052022, Judecător Viorica Dodon.

De către SA „Vetropack Chișinău” a fost depusă o cerere de completare a temeiurilor acțiunii.

C. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are drept obiect de exercitare a controlului constituționalității asupra sintagmei utilizată în art. 229² alin. (3) din Codul Vamal: (3) *Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției* – care răstrânge dreptul la un proces echitabil și dreptul la un remediu efectiv, prevăzute de art. 6 și 13 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

La fel, prezenta sesizare are drept obiect de exercitare a controlului constituționalității asupra conținutului art. 224 din Codul Administrativ care, la fel restrânge dreptul la un proces echitabil și dreptul la un remediu efectiv, prevăzute de art. 6 și 13 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

Potrivit art. 229² art. (3) din Codul Vamal,

„(3) Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției.”

Potrivit art. 224 alin. (1) din Codul Administrativ,

„(1) Examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale;

b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată;

c) în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune, tolerare sau inacțiune, dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată;

d) în baza unei acțiuni în constatare, constată existența sau inexistența unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul;

e) în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul;

f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–e).”

Prevederile legale asupra cărora se solicită exercitarea controlului de constituționalitate contravine principiilor fundamentale care garantează un proces echitabil și dreptul la un remediu efectiv. Or, omisiunea legiuitorului de a stabili pînă cînd curge termenul de prescripție pentru tragere la răspundere materială potrivit Codului Vamal, precum și omisiunea de a determina în Codul Administrativ împuternicirea instanței judecătorești în situația în care termenul de prescripție a curs după contestarea pe cale judecătorească a Deciziei organului vamal, dar pînă la soluționarea acesteia de către instanța judecătorească, nu oferă un mecanism care ar permite remedierea suficientă a obstacolelor care decurg din exercitarea efectivă de către persoană a dreptului său de a beneficia de intervenirea prescripției răspunderii materiale.

D. LEGISLAȚIE PERTINENTĂ

1. Prevederi relevante ale Constituției

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26

Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

- (1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.
- (2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.
- (3) Avera dobîndită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobîndirii se prezumă.
- (4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.
- (5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.
- (6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

2. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului

Preambul

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei [...] Hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de preeminență a dreptului, să ia primele măsuri pentru garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală

ARTICOLUL 1 Obligația de a respecta drepturile omului Înaltele Părți Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Titlul I al prezentei Convenții.

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Articolul 13

Dreptul la un remediu efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

3. Prevederi relevante ale Declarației Universale a Drepturilor Omului

Articolul 8

Orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce-i sunt recunoscute prin Constituție sau lege.

4. Prevederi relevante ale Codului Vamal

Articolul 228

Contravenția vamală

Contravenție vamală înseamnă încălcarea reglementărilor vamale săvârșită prin acțiuni sau inacțiuni care atrag răspunderi stabilite în Codul contravențional al Republicii Moldova și în prezentul cod.

Articolul 229

Răspunderea pentru contravenția vamală

(1) Contravenția vamală atrage răspundere contravențională sau materială în conformitate cu prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova și cu cele ale prezentului cod. În cazul comiterii unor contravenții vamale, se poate aplica sancțiunea complementară de retragere sau suspendare a autorizației.

Articolul 229²

Prescripția răspunderii material

(1) Prescripția înlătură răspunderea materială.

(2) Termenul de prescripție a răspunderii materiale este de 1 an.

(3) Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției.

(4) În cazul contravenției continue și contravenției prelungite, termenul de prescripție curge de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni.

5. Prevederi relevante ale Codului Administrativ

Articolul 224

Hotărârile instanței de judecată

(1) Examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată **adoaptă una dintre următoarele hotărâri:**

- a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale;
- b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată;
- c) în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune, tolerare sau inacțiune, dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată;
- d) în baza unei acțiuni în constatare, constată existența sau inexistența unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul;
- e) în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul;
- f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e).

E. EXPUNEREA ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL OBIECTULUI SESIZĂRII

Pretinsa încălcare a art. 20 din Constituție

Potrivit art. 20 din Constituția Republicii Moldova,

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.”

Prin urmare, Constituția prevede cu titlu de principiu că instanța de judecată reprezintă organul jurisdicțional investit cu putere de a satisface în mod efectiv, și nu iluzoriu, a unui drept, precum și să garanteze protecție, la fel efectivă împotriva actelor care atentează la dreptul invocat.

Potrivit art. 3 din Codul Administrativ,

„Legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.”

Astfel, controlul judecătoresc asupra activității administrative urmează a se încadra în principiile fundamentale existente, în sensul în care instanța judecătorească trebuie să asigure o satisfacție efectivă împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, indiferent de natura acestor acte și indiferent la ce fază acestea intervin.

Potrivit art. 229² alin. (1)-(3) din Codul Vamal,

„(1) Prescripția înlătură răspunderea materială.

(2) Termenul de prescripție a răspunderii materiale este de 1 an.

(3) Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției”.

Astfel, observăm că prescripția aparține dreptului vamal material și nu dreptului contenciosului administrativ. Așa fiind, prescripția este o cauză de înlăturare a răspunderii materiale. Totuși, înlăturându-se răspunderea materială, se înlătură și acțiunile vamale, acestea fiind un derivat de ordin procesual ce decurg din primul efect, din înlăturarea răspunderii materiale, efect de ordin material.

Prin urmare, prescripția răspunderii materiale apare ca o cauză de înlăturare a răspunderii materiale și, pe cale de consecință, ca o cauză de înlăturare sau de neaplicare a pedepsei. Această cauză face să înceteze dreptul de a trage la răspundere materială și a obligației corespunzătoare.

Cu alte cuvinte, prescripția răspunderii materiale este o cauză de înlăturare a răspunderii materiale ca urmare a neexercitării în timp util de către stat, prin organele sale administrative și judiciare, a dreptului de a aplica definitiv o pedeapsă, având ca efect stingerea acestui drept și a obligației corelative a persoanei de a suporta aplicarea unei răspunderi materiale.

Potrivit art. 273 alin. (1¹) din Codul Vamal,

„(1¹) Decizia organului vamal privind aplicarea de sancțiuni cu răspundere materială este act administrativ.”

Iar potrivit art. 280 alin. (1) din Codul Vamal,

„(1) Organul vamal recurge la executarea deciziei privind aplicarea de sancțiuni pentru contravenție vamală:

a) după expirarea termenului de atac;

b) la data emiterii de către instanța de judecată a hotărârii cu privire la plângerea împotriva deciziei organului vamal.”

În această ordine, urmărim următoarea situație: Decizia organului vamal privind aplicarea de sancțiuni cu răspundere materială este un act administrativ, iar acest act administrativ dobândește caracterul executoriu, în cazul contestării în instanța judecătorească, la data emiterii de către instanța de judecată a hotărârii cu privire la plângerea împotriva deciziei organului vamal.

Rezultă că aplicarea răspunderii materiale intervine odată cu obținerea caracterului executoriu a deciziei emise de către organul vamal în acest sens.

În această construcție legală, prescripția răspunderii materiale reglementată de Codul Vamal își conturează caracterul iluzoriu reieșind din omisiunea de reglementare a termenului limită când intervine aceasta.

Or, prevederea art. 229² alin. (3) din Codul Vamal prevede doar că „Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției”, fără a prevedea până când acest termen curge pentru a putea fi invocat în mod efectiv de către persoana în beneficiul căreia a curs.

Cu titlu de exemplu, atragem atenția asupra prevederilor legale din alte legi care reglementează instituții similare – prescripția răspunderii:

- Art. 30 alin. (5) din Codul Contravențional nr. 2018 din 24.10.2008 - (5) Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției și pînă la data rămîinerii definitive a hotărîrii cu privire la cauza contravențională;
- Art. 60 alin. (2) din Codul Penal nr. 985 din 18.04.2002 - (2) Prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și pînă la data rămîinerii definitive a hotărîrii instanței de judecată.

În acest sens, observăm că în exemplele prezentate, legiuitorul a prevăzut fără echivoc limitele temporale ale termenului de prescripție (de la data săvârșirii faptei și până la data rămîinerii definitive a hotărîrii instanței de judecată), oferind justițiabilului să exercite un control efectiv asupra încadrării în timp util a procedurilor statului în vederea aplicării unei anumite categorii de sancțiuni.

Având în vedere conținutul legal actual al prevederii art. 229² alin. (3) din Codul Vamal, acesta restrânge în mod nejustificat dreptul justițiabilului de a beneficia de instrumentele legale de apărare a drepturilor sale în legătură cu procedurile îndelungate administrative și judiciare ale statului în situații în care justițiabilul are statut de contravenient.

H. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA AUTORULUI SESIZĂRII

DECLARAȚIE

Subsemnatul Boris Crivoi, Președintele Comitetului de Conducere SA „Vetropack Chișinău”, acționând în interesele SA „Vetropack Chișinău”, declar pe propria onoare că informațiile prezentate în prezenta sesizare în fața Curții Constituționale sunt veridice.

Cu respect,
**Președintele Comitetului de Conducere
SA „Vetropack Chișinău”
Boris Crivoi**

A circular blue stamp from the Republic of Moldova, specifically for SA „Vetropack Chișinău”. The stamp contains the text: REPUBLICA MOLDOVA, SA „VETROPACK CHIȘINĂU”, and the identification number 500028650. The stamp is partially obscured by a handwritten signature in blue ink.

A handwritten signature in blue ink, located at the bottom left of the page. It appears to be a stylized signature, possibly of the same person as the one above.

ÎNCHEIERE

30 ianuarie 2024

municipiul Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)

în componență:

președintele ședinței, judecătorul Viorica Dodon

grefierul Alina Roman

cu participarea:

reprezentantei reclamantei, avocata stagiar Nicoleta Budurin

reprezentantei pârâtului, Stela Mura

examinând în ședință de judecată publică acțiunea în contencios administrativ depusă de „Vetropack Chișinău” S.A. împotriva Serviciului Vamal privind anularea actelor administrative,

c o n s t a t ă

„Vetropack Chișinău” S.A. la data de 13 mai 2022 a depus acțiunea în contencios administrativ împotriva Serviciului Vamal privind anularea actelor administrative.

În motivele acțiunii indică că la data de 01 martie 2022 la pista de control vamal „Jeşire autocamioane din R.M.” a postului vamai Sculeni, pentru efectuarea controlului vamal s-a prezentat autocamionul de model DAF cu numărul de înmatriculare VZV680 (MD), cu semiremorca de model KOGEL cu numărul de înmatriculare V961LG (MD) a companiei de transport S.C. „Viconictrans” S.R.L., la volanul căruia se afla Grigore Pleșca, care intenționa să transporte marfă în România, ce consta din 26 paleți cu sticle necolorate de model „Vodka 200CL”, 2,0 l, codul tarifar 701090410, cu valoarea de 4914 euro, echivalentul sumei de 102579,33 lei, cu greutatea de 12870 kg (16380 sticle), conform declarației vamale de export nr. 2070119082 din 28 februarie 2022, a facturii cu nr. 2022/722 din 24 februarie 2022, CMR nr. 308694 din 28 februarie 2022. În procesul realizării controlului vamal s-a depistat că din eroare s-au încărcat în mijlocul de transport 26 paleți cu sticle de model „Conica STD 75 CL F4576”, 0,75 l, codul tarifar 701090430, cu valoarea de 5858,58 euro, echivalentul sumei de 119294,75 lei.

Deși în momentul depistării erorii la încărcarea mărfii, reprezentantul „Vetropack Chișinău” S.A. a explicat situația și a propus agentului constatator să prezinte actele conforme, acesta a refuzat și a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 și decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 „Vetropack Chișinău” S.A., prin care „Vetropack Chișinău” S.A. a fost recunoscută vinovată de săvârșirea contravenției imputate, aplicându-i sancțiunea conform art. 232 alin. (1) lit. a) Cod vamal sub formă

de amendă în valoare de 40% din valoarea obiectului contravenției de 119294,75 lei, ceea ce constituie 47717,90 lei.

Nefiind de acord nici cu cele constatate de agentul constatator Igor Biciuev prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022, nici cu cele constatate de agentul constatator Andrei Cravțov prin decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022, a depus contestație împotriva actelor întocmite de colaboratorii Serviciului Vamal menționate, pe care le consideră ilegale, neîntemeiate și susceptibile de a fi anulate.

Indică reclamanta că la data de 18 aprilie 2022 a recepționat răspunsul nr. 28/11-5380 din 12 aprilie 2022 la contestația din 18 martie 2022, prin care a fost informată că motive pentru satisfacerea cerințelor invocate în contextul cererii nu există.

Astfel, își manifestă dezacordul cu răspunsul Serviciului Vamal la contestația nr. 28/11-5380 din 12 aprilie 2022, procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 și decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022, pe care le consideră ilegale și neîntemeiate și solicită anularea acestora.

Indică reclamanta că este în drept să înainteze acțiunea în contencios administrativ, exercitându-și drepturile procedurale. Dreptul de a contesta procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 și decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022, emise de organul vamal este prevăzut de art. 297 alin. (1) Cod vamal. Așadar, are dreptul de a depune cerere de chemare în judecată, respectând termenul de 30 de zile de la comunicarea răspunsului Serviciului Vamal nr. 28/11-5380 din 12 aprilie 2022 prin care s-a examinat contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 și a deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022, care îi încalcă drepturile și interesele legitime în sensul art. 17 Cod administrativ.

Menționează reclamanta că a depus în termenul legal cererea prealabilă/contestația pe data de 18 martie 2022, fapt confirmat prin ștampila de ieșire a contestației împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 și deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022. Astfel, se afla în termenul legal în vederea depunerii cereri prealabile privind anularea acestuia, or, contestația a fost depus în interiorul termenului de 10 zile calendaristice de la data comunicării deciziei

Refritor la ilegalitatea și netemeinicia actelor contestate cu privire la încălcarea procedurii de emitere a procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 și a deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 indică că organul vamal pretinde că ar fi săvârșit contravenția vamală stabilită la art. 231 alin. (1) Cod vamal. Potrivit art. 231 alin. (1) Cod vamal, sânt considerate încălcarea reglementărilor vamale pasibilă de răspundere materială următoarele contravenții vamale: 1) trecerea peste frontiera vamală a mărfurilor cu eludarea controlului vamal (trecerea prin alte locuri decât cel de amplasare al organului vamal sau în afara orelor de program ale acestuia) sau tăinuindu-le de el (cu folosirea ascunzișurilor sau prin alte metode care împiedică descoperirea mărfurilor), în lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii de contrabandă sau ale altor infracțiuni (...). Reieșind din norma citată, observă că încălcarea reglementărilor vamale imputate poate fi realizată în primul rând prin

trecerea peste frontiera vamală a mărfurilor. La caz, însă, mărfurile nu au fost trecute peste frontiera vamală, or, mijlocul de transport a fost reținut la vamă. Mai mult decât atât, art. 231 alin. (1) Cod vamal, presupune realizarea acțiunii de încălcare a reglementărilor vamale prin două metode: fie prin eludarea controlului vamal (trecerea prin alte locuri decât cel de amplasare al organului vamal sau în afara orelor de program ale acestuia) sau tăinuindu-le de el (cu folosirea ascunzișurilor sau prin alte metode care împiedică descoperirea mărfurilor). În asemenea situație, indică reclamanta că niciuna din aceste acțiuni nu au fost realizate de ea, or, eroarea cu privire la marfa care a fost încărcată din greșeală în locul celei indicate în documentele vamale a fost depistată anume în timpul controlului, astfel încât acesta nu a fost eludat.

Totodată, indică că nici nu poate admite că ar fi comis încălcarea reglementărilor vamale imputate prin tănuirea mărfii (cu folosirea ascunzișurilor sau prin alte metode care împiedică descoperirea mărfurilor), or, a pus la dispoziția organului vamal toate informațiile și marfa existentă în mijlocul de transport, iar prin expresia „în urma decopertării laterale” agenții constatatori intenționat creează aparența că marfa s-ar fi aflat într-un loc ascuns, deși, în realitate, aceasta presupune deschiderea ușii laterale a mijlocului de transport în vederea obținerii accesului la marfa existentă. Prin urmare, odată ce „Vetropack Chișinău” S.A. nu a trecut marfa peste frontiera vamală, nu a eludat controlul vamal, nici nu a ascuns marfa în ascunzișuri sau prin alte modalități nu s-a eschivat de controlul vamal, consideră că organul vamal în mod neîntemeiat a calificat situația de fapt prezentată prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 și prin decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 în temeiul art. 731 alin. (1) Cod vamal, or, organul vamal nu a demonstrat existența semnelor încălcării vamale imputate.

Potrivit art. 234 Cod vamal, în cazul de contravenție vamală, colaboratorul vamal întocmește proces-verbal, conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova. Astfel, organul vamal în procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 și decizia asupra căzu ui de contravenție vamală nr. 1555/2022, ambele din data de 11 martie 2022, nu a indicat concret metoda prin care se pretinde că ar fi săvârșită contravenția care îi este imputată, ceea ce denotă suplimentar calificarea eronată a faptei și necorespunderea concluziilor expuse în decizie, circumstanțelor cazului, care constituie temei pentru anularea procesului-verbal și a deciziei menționate. În aceeași ordine de idei menționează că potrivit art. 442 alin. (1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Astfel, în scopul respectării prevederilor imperative ale legii, organul vamal este obligat să menționeze exact fapta imputabilă contravenientului. În scopul asigurării clarității și legalității sancțiunii impuse, precum și în scopul individualizării faptei ilicite. Ori, procesul-verbal cu privire la contravenție trebuie să conțină, pe lângă norma materială contravențională, indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției, fapta concretă contravențională, circumstanțele care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor juridice, precum și eventualele pagube cauzate de contravenție. Lipsa acestor elemente esențiale, constituie temei vădit de anulare a procesului-verbal menționat și a deciziei întocmite în baza acestuia. Astfel, organul vamal este obligat să demonstreze vinovăția contravenientului, indicând exact ce norme a încălcat acesta prin acțiunea sau inacțiunea executată, urmările socialmente periculoase care s-au

produs sau ar fi putut să se producă și modul și mijloacele folosite la comiterea faptei. Omisiunea indicării acestor circumstanțe demonstrează că organul vamal nu a reușit să demonstreze faptul că „Vetropack Chișinău” S.A. a comis o faptă ilicită.

În special consideră important să atragă atenția că potrivit pct. 17 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție privind practica judiciară în cauzele referitoare la contrabandă, eschivarea de la achitarea plăților vamale și contravențiile vamale nr. 5 din 24 decembrie 2010, contrabanda și eschivarea de la achitarea plăților vamale (art. 248, 249 CP) se săvârșesc numai cu intenție, adică făptuitorul își dă seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevede consecințele acestora și le dorește. Făptuitorul acționează în scopul de a obține venit ilicit, prin săvârșirea contrabandei sau prin eschivarea de la achitarea plăților vamale. Astfel, aplicând prin analogie explicațiile menționate mai sus, faptei contravenționale vamale imputate, constată că aceasta putea fi comisă numai cu intenție, adică agentul constator urma să administreze probe și să identifice faptul că făptuitorul își dă seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevede consecințele acestora și le dorește.

La caz, indică „Vetropack Chișinău” S.A. că nu a avut intenția de a obține venit ilicit prin săvârșirea contrabandei sau prin eschivarea de la achitarea plăților vamale, or, așa cum a fost constatat și de către agentul constator, la postul vamal Sculeni a fost prezentată declarația vamală de export cu valoarea de 4914 euro, echivalentul sumei de 102579,3 lei, care urma a fi achitată corespunzător, iar agentul constator a stabilit că urma să fie prezentată declarația vamală de export cu valoarea de 5858,58 euro, echivalentul sumei de 119294,75 lei, astfel încât nu poate fi invocată intenția „Vetropack Chișinău” S.A. de a nu achita plățile vamale sau, mai mult decât atât, intenția de a săvârși contrabanda. La fel, este important să reitereze că, din greșeală, au fost încărcate în mijlocul de transport alte sticle decât cele indicate în documentele vamale, așa cum a fost explicat de către Anatolie Purice, reprezentant al „Vetropack Chișinău” S.A., explicații care nu au fost luate în considerare de către agenții constatori, nici în calitate de explicații, nici ca circumstanțe atenuante, însă această eroare nu poate fi considerată nicidecum ca intenție de a săvârși contravenția imputată.

Mai mult decât atât, indică că reprezentantul „Vetropack Chișinău” S.A. imediat ce a fost anunțat că a fost încărcată altă marfă decât cea indicată în documentele vamale, a prezentat organului vamal documentele corespunzătoare, achitând plățile vamale în cuantumul stabilit și a solicitat invalidarea declarației prezentate, fapt ce nu a fost consemnat în vreun act al organului vamal, ceea ce constituie o încălcare serioasă a dispozițiilor Codului vamal și a drepturilor declarantului (reclamantei).

Reține că pentru prima dată Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că contravenția ca faptă prejudiciabilă intră în sfera noțiunii de „materie penală” în Hotărârea Ozturk c. Germaniei din 24 februarie 1984. În cauza Neata împotriva României, Curtea a afirmat că în materie penală, problema administrării probelor este analizată prin prisma §2 și §3 ale art. 6 din Convenție. Cu privire la paragraful al doilea, Curtea a reținut că acesta consacră principiul prezumției de nevinovăție, implicând, între altele, ca judecătorii să nu plece de la ideea preconcepută că acuzatul a comis fapta ce i se impută, sarcina incumbând acuzării, iar dubiul profitându-i acuzatului.

Menționează că în urma analizării procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 și a deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022, ambele a de 11 martie 2022, observă că agenții constatori nu fac referire la nici o probă privind vinovăția „Vetropack Chișinău” S.A., nu identifică exact care este fapta

imputată, făcând trimitere doar la art. 231 alin. (1) Cod contravențional, inaplicabil la caz, și nu explică în vreun fel care au fost argumentele și probele care ar arăta intenția „Vetropack Chișinău” S.A. de a obține venit ilicit prin săvârșirea contrabandei sau prin eschivarea de la achitarea plăților vamale, or, simpla întocmire a procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei asupra cazului de contravenție nu sunt de natură să răstoarne prezumția de nevinovăție de care beneficiază.

Consideră că prezintă relevanță și Hotărîrea CtEDO în cauza Anghels vs. România, în care Curtea a reiterat că prezumția de legalitate și adevăr a procesului-verbal cu privire la contravenție este o prezumție lipsită de rezonabilitate și poziționează contravenientul într-o situație dezavantajoasă în raport cu agentul statului, ceea ce contravine principiului egalității părților și a armelor în proces.

În opinia Curții, modul în care prezumția de legalitate în materie contravențională este percepută de unele instanțe de judecată, echivalează cu o nerespectare a prezumției de nevinovăție. Curtea a apreciat că nerespectarea garanțiilor fundamentale, printre care prezumția de nevinovăție, care protejează indivizii în fața posibilelor abuzuri ale autorităților, impune în privința aceasta o problemă pe baza art. 6 din Convenție, încălcând dispozițiile acestuia.

În ceea ce privește procedura contravențională, operează îndeosebi două prezumții relative, și anume, prezumția de veridicitate a înscrisului și, respectiv, prezumția de nevinovăție a subiectului de drept căruia acesta i se adresează, în speță, cele două prezumții se află într-o relație evident ireconciliabilă, ori, ne aflăm în ipoteza în care procesul-verbal și decizia asupra cazului de contravenție, sunt lipsite de orice fundament probatoriu, fiind bazate în exclusivitate pe constatările agenților constatori.

În speță, agenții constatori Igor Biciuev și Andrei Cravțov au întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție și, respectiv, decizia asupra cazului de contravenție vamală neîntemeiat, fără a elucida prin care probe se atestă comiterea faptei contravenționale de către „Vetropack Chișinău” S.A. Astfel, consideră concluziile agenților constatori expuse în actele contestate din data de 11 martie 2022 declarative, fără să dețină un suport probatoriu, fiind indicate informații insuficiente în vederea individualizării faptei și pedepsei, fiind totodată contrare circumstanțelor de fapt și incomplete.

Reiterează că aplicarea sancțiunii materiale ar atrage inevitabil încălcarea principiilor de drept, ori, agenții constatori nu au demonstrat întrunirea elementelor constitutive ale contravenției, din care cauză susține necesitatea anulării procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 și a deciziei asupra cazului de contravenție vamala nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022.

Menționează că într-o situație similară instanța de judecată a admis integral contestația contravenientului și a anulat procesul-verbal. Astfel, prin hotărârea Judecătorei Bălți, sediul Sângerei nr. 5r-31/20 din 15 aprilie 2020 instanța a observat că în procesul-verbal cu privire la contravenție, agentul constator a descris defectuos fapta contravențională și a omis încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției. Astfel, agentul constator nu a formulat învinuirea adusă contravenientului pentru ca ultimul să poată pregăti apărarea, îngrădindu-i astfel dreptul la apărare garantat atât de legislația națională, cât și cea internațională.

Cu privire la aplicarea incorectă a sancțiunii materiale reiterează că odată ce fapta nu a fost calificată corect de către organul vamal în legătură cu circumstanțele constatate prin procesul-verbal și decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022, rezultă în mod evident că nici sancțiunea nu a fost aplicată corect de către organul vamal, astfel, decizia și procesul-verbal sunt pasibile de anulare.

Mai consideră că agentul constatatator Andrei Cravțov și agentul constatatator Igor Biciuev au admis încălcări și în ceea ce privește aplicarea sancțiunii materiale, care a fost stabilită contrar dispozițiilor Capitolului V al Codului contravențional, de care consideră că organul vamal urma să țină cont.

În ipoteza în care s-ar fi dovedit vinovăția, deși aceasta nu a fost dovedită, organul vamal urma să aplice o sancțiune echitabilă, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al contravenției, de caracteristica persoanei și de circumstanțele atenuante de care nu s-a ținut cont.

Totodată, în cuprinsul procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 se indică precum că nu ar fi circumstanțe atenuante, deși în realitate, acestea urmau a fi menționate, așa cum a arătat anterior.

Consideră reclamanta „Vetropack Chișinău” S.A. că este important să aducă la cunoștința instanței că la depistarea erorii din actele vamale a prezentat actele corespunzătoare vamale, colaborând cu organele vamale în vederea determinării valorii mărfii ce urma a fi transportată și solicitând invalidarea declarației vamale inițiale, fapt ce nu a fost reflectat nici în procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022, nici în decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022. Totodată, organul vamal nu a ținut cont de faptul că nu s-a eschivat de la achitarea plăților vamale corespunzătoare, prezentând chiar și informațiile corespunzătoare mărfii transportate de facto în vederea stabilirii cuantumului corect al acestor plăți.

În asemenea circumstanțe, organul vamal nu a ținut cont nici de dispozițiile art. 44¹ Cod contravențional. Astfel, contrar dispozițiilor legale și circumstanțelor cauzei, potrivit cărora a colaborat activ cu agenții constatatatori, nu a avut intenția de a se eschiva de la achitarea plăților vamale, a prezentat toate informațiile necesare și a achitat pentru marfa existentă de facto în mijlocul de transport, având un comportament de bunăcredință. Agenții constatatatori au invocat precum că nu ar exista circumstanțe atenuante, aplicând sancțiunea în mod arbitrar, fapt totalmente contrar dispozițiilor legale citate. La fel, de important este și faptul că agenții constatatatori nu au ținut cont că în cel mai rău caz sancțiunea urma a fi aplicată potrivit dispozițiilor Codului contravențional cu privire la tentativa la contravenție, or, pretinsa faptă contravențională a fost constatată până la scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor. Organul vamal nu a ținut cont de aceste dispoziții art. 43¹ alin. (2) Cod contravențional. În context, constatăm că decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 și procesul-verbal din aceeași dată, cu același număr, au fost emise cu încălcarea normelor procesuale stabilite de Codul contravențional cu privire la aplicarea sancțiunii, care potrivit art. 216 lit. d) Cod vamal, constituie temei de anulare a deciziei și a procesului-verbal din 11 martie 2022.

Menționează „Vetropack Chișinău” S.A. că nici nu poate fi sancționată în temeiul art. 232 alin. (1) Cod vamal, or, nu a comis contravenția imputată prevăzută la art. 231 alin. (1) Cod vamal. Indică că pentru aceeași faptă a fost sancționat pecuniar și

reprezentantul „Vetropack Chișinău” S.A., Anatolie Purice neîntemeiat, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1556/ 2022 din data de 11 martie 2022 și deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1556/ 2022 din data de 11 martie 2022 în temeiul art. 287 alin. (10) Cod contravențional.

Chiar dacă ar admite că ar fi comis contravenția imputată, deși aceasta nu a fost comisă, totuși, prezentarea declarațiilor vamale pentru marfa care nu a fost încărcată, care are aproximativ aceeași valoare cu cea declarată de fapt, constituie în cel mai rău caz o omisiune ușor rectificabilă și evident făcută fără intenții frauduloase, în special, ținând cont de atitudinea prin care s-a arătat dispusă să rectifice datele și să achite taxele corespunzătoare fără a se opune în vreun fel organului vamal. Prin urmare, aplicarea amenzii în cuantum de tocmai 47717,90 lei constituie o penalizare excesivă pentru pretinsa încălcare. Faptul că nu a manifestat o intenție frauduloasă la prezentarea declarației vamale, se atestă nu numai din comportamentul reclamantei, așa cum a invocat, dar și din reputația ei pe piața națională și internațională. Astfel, mai mult de 60% din vânzări sunt exporturi, produsele sale sunt exportate în peste 20 de țări, 90% din exporturi sunt orientate spre Comunitatea Europeană, societatea înregistrează parteneriat strategic de lungă durată cu peste 100 de clienți. Prin urmare, este cert faptul că o astfel de companie, care pe parcursul activității sale a avut o activitate ireproșabilă, nu putea să comită contravenția imputată, astfel, consideră că actele contestate sunt ilegale și urmează a fi anulate, ori, organul vamal nu a ținut cont de toate circumstanțele relevante cazului pentru a emite acte valabile și legale.

Menționează că Serviciul Vamal la emiterea răspunsului nr. 28/11-5380 din 12 aprilie 2022 nu a respectat nici prevederile art. 118 alin. alin. (1)-(3) Cod administrativ, aplicabile în speță. Astfel, consideră că răspunsul Serviciului Vamal nr. 28/11-5380 din 12 aprilie 2022 este unul neîntemeiat și ilegal și constată că organul vamal a examinat superficial contestația privind anularea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 și a deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022, având în vedere că a prezentat acestuia o serie de argumente relevante în justificarea solicitărilor înaintate, astfel, se refuză vădit nejustificat anularea actelor contestate, Serviciul Vamal menționând doar că motive pentru satisfacerea cerințelor invocate în contextul cererii nu exista, indicând doar circumstanțele de fapt ale cauzei.

Cere reclamanta „Vetropack Chișinău” S.A. anularea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 și a deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 și clasarea dosarului contravențional intentat în privința sa.

Reprezentantul Serviciului Vamal a depus referință la acțiune în care indică că a examinat acțiunea de contencios administrativ depusă de „Vetropack Chișinău” S.A. și comunică că aceasta este neîntemeiată. Reclamanta solicită admiterea cererii de chemare în judecată, anularea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 și deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022, clasarea dosarului contravențional intentat în privința sa și anularea răspunsului Serviciului Vamal nr. 28/11-5380 din 12 aprilie 2022.

În fapt indică că la data de 01 martie 2022, în jurul orelor 16.10, la pista de control vamal „ieșire autocamioane din Republica Moldova” a postului vamal Sculeni, pentru efectuarea controlului vamal s-a prezentat autocamionul de model „DAF” cu numărul

de înmatriculare VZV 680 (MD), cu semiremorca de model „Kogel” cu numărul de înmatriculare V961LG (MD) a companiei de transport S.C. „Viconictrans” S.R.L., cu sediul în Republica Moldova, municipiul Chișinău, la volanul căruia se afla Grigore Pleșca, care transporta marfa, conform declarației vamale de export nr. 2070119082 din 28 februarie 2022 și a facturii nr. 2022/772 din 24 februarie 2022, CMR nr. 308694 din 28 februarie 2022, și anume, 26 paleți cu sticle necolorate „Vodka 200CL” 2,0 l codul tarifar 701090410, cu valoarea de 4914 euro, ceea ce constituie suma de 102579,3 lei, cu greutatea de 12870 kg bruto în cantitate de 16380 sticle, expediate de către S.A. „Vetropack Chișinău” din Republica Moldova, municipiul Chișinău spre „Glass Container Company” S.R.L. din România. În urma cântăririi mijlocului de transport menționat supra, prin certificat de măsurare 2317451 din 01 martie 2022 (ora 16:00:52) s-a stabilit că greutatea totală a camionului cu marfă este de 30540 kg. Greutatea camionului gol este de 14875 kg. Sumând greutatea camionului gol cu cea a mărfii conform actelor, s-a stabilit greutatea totală de 27745 kg adică greutatea de facto era mai mare decât cea de pe acte cu 2795 kg. În urma decopertării laterale s-a constatat că în compartimentul marfar sunt 26 paleți cu sticle, însă acestea sunt de model „Conica STD 75 CL F4576” cu volumul de 0,75 litri a câte 1218 sticle pe fiecare palet. Adică în compartimentul marfar se aflau 31668 sticle cu volumul de 0,75 litri fiecare cu codul tarifar 701090430, care nu erau indicate în declarația vamală electronică de export, CMR și nici în invoice.

Conform invoice nr. 2022/832 din 03 martie 2022 valoarea a 31668 sticle cu volumul de 0,75 litri fiecare, constituie suma de 5858,58 euro, ceea ce constituie suma 119294,75 lei. Astfel, de către „Vetropack Chișinău” S.A. a fost săvârșită contravenția de trecerea peste frontiera vamală a mărfurilor cu eludarea controlului vamal (trecerea prin alte locuri decât cel de amplasare al organului vamal sau în afara orelor de program ale acestuia) sau tăinuindu-le de el (cu folosirea ascunzișurilor sau prin alte metode care împiedică descoperirea mărfurilor), în lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii de contrabandă sau ale altor infracțiuni, prevăzută de art. 231 pct. 1 Cod vamal al Republicii Moldova. În rezultatul cercetărilor tuturor circumstanțelor expuse în sesizarea nr. 928 din 01 martie 2022, la data de 11 martie 2022 a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/22 prin care s-a stabilit că norma materială contravențională comisă de „Vetropack Chișinău” S.A. constituie art. 231 alin. (1) Cod vamal, trecerea peste frontiera vamală a mărfurilor cu eludarea controlului vamal (trecerea prin alte locuri decât cel de amplasare al organului vamal sau în afara orelor de program ale acestuia) sau tăinuindu-le de el (cu folosirea ascunzișurilor sau prin alte metode care împiedică descoperirea mărfurilor), în lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii de contrabandă sau ale altor infracțiuni. Drept consecință, prin decizia șefului postului vamal Sculeni, Andrei Cravțov din 11 martie 2022, în baza procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/22 din 11 martie 2022 „Vetropack Chișinău” S.A. a fost sancționată în baza art. 232 alin. (1) lit. a) Cod vamal sub formă de amendă în valoare de 40% din valoarea obiectului contravenției 119294,75 lei, ceea ce constituie 47717,90 lei.

Referitor la argumentul reclamantei în partea ce ține de nerespectarea de către autoritatea administrativă a prevederilor Codului administrativ, menționează că conform art. 2 Cod administrativ, Codul vamal conține reglementări speciale sub aspectul examinării cazului de contravenție vamală de către o persoană juridică. Luând în considerație că Serviciul Vamal este organ de drept al securității economice în

sarcina căruia intră apărarea intereselor de stat, a pieței interne, acesta exercită controlul legalității importurilor/exporturilor în cadrul tranzacțiilor economice externe în strictă conformitate cu legislația Republicii Moldova, luptă împotriva încălcărilor vamale și asigură disciplina vamală.

Cere Serviciul Vamal respingerea acțiunii depuse de „Vetropack Chișinău” S.A. ca fiind neîntemeiată.

La data de 04 aprilie 2023 reclamanta „Vetropack Chișinău” S.A. a depus cerere de completare a temeiurilor acțiunii, în care indică că potrivit părții descriptive a procesului verbal nr. 1555/2022 din 11 martie 2022 și deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din 11 martie 2022, rezultă că la data de 01 martie 2022 la pista de control vamal „ieșire autocamioane din R.M.” a postului vamal Sculeni s-a prezentat autocamionul cu semiremorcă a companiei S.R.L. „Viconictrans”. În ipoteza în care instanța de judecată va considera totuși că faptele descrise întrunesc elementele unei contravenții vamale, atrage atenția asupra faptului că există temeiuri de înlăturare a răspunderii pentru fapta ce ar conține elementele constitutive ale contravenției vamale, potrivit art. 229² Cod vamal și conform pct. 22 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova privind practica judiciară în cauzele referitoare la contrabandă, eschivarea de la achitarea plăților vamale și contravențiile vamale nr. 5 din 24 decembrie 2010.

Atrage atenția că potrivit art. 26 lit. d) Cod contravențional, înlăturarea răspunderii contravenționale pentru fapta ce conține elementele constitutive ale contravenției are loc în cazul prescripției răspunderii contravenționale. La fel, și potrivit art. 30 alin. (1) Cod contravențional, prescripția înlătură răspunderea contravențională. Potrivit art. 30 alin. (2) și (5) Cod contravențional, termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de un an. Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției și pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii cu privire la cauza contravențională.

După cum rezultă din materialele cauzei, fapta imputată „Vetropack Chișinău” S.A. ar fi fost săvârșită la data de 1 martie 2022. Prin urmare, termenul de prescripție de un an din momentul săvârșirii contravenției s-a împlinit la data de 1 martie 2023, iar pînă la data depunerii acțiunii, nu există o hotărâre a instanței de judecată definitivă executorie cu privire la atragerea la răspundere materială. Or, potrivit art. 280 alin. (1) Cod vamal, organul vamal recurge la executarea deciziei privind aplicarea de sancțiune pentru contravenție vamală: a) după expirarea termenului de atac; b) la data emiterii de către instanța de judecată a hotărîrii cu privire la plîngerea împotriva deciziei organului vamal. Prin urmare, decizia privind aplicarea de sancțiune pentru contravenția vamală (răspunderea materială) nu a devenit executorie, or, aceasta a fost contestată, iar hotărârea instanței judecătorești cu privire la plîngerea împotriva deciziei organului vamal nu a fost încă emisă.

În această ordine de idei, consideră împlinirea termenului de prescripție un temei suplimentar de înlăturare a răspunderii și admitere a acțiunii înaintate privind anularea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022, a deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022, precum și a răspunsului Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 28/11-5380 din 12 aprilie 2022, având în vedere argumentele menționate.

La data de 04 aprilie 2023 reclamanta „Vetropack Chișinău” S.A. a depus cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate. În motivele cererii reitetează că la data de 01 martie 2022, la pista de control vamal „ieșire autocamioane din R.M.” a postului vamal Sculeni, pentru efectuarea controlului vamal s-a prezentat autocamionul de model „DAF” cu numărul de înmatriculare VZV680 (MD), cu semiremorca de model „Kogel” cu numărul de înmatriculare V961LG (MD) a companiei de transport S.C. „Viconictrans” S.R.L., la volanul căruia se afla Grigore Pleșca, care intenționa să transporte marfă în România, ce consta din 26 paleți cu sticle necolorate de model „Vodka 200CL”, 2,0 l, codul tarifar 701090410, cu valoarea de 4914 euro, echivalentul sumei de 102579,33 lei, cu greutatea de 12870 kg (16380 sticle), conform declarației vamale de export nr. 2070119082 din 28 februarie 2022, a facturii cu nr. 2022/722 din 24 februarie 2022, CMR nr. 308694 din 28 februarie 2022. În procesul realizării controlului vamal s-a depistat că din eroare s-au încărcat în mijlocul de transport 26 paleți cu sticle de model „Conica STD 75 CL F4576”, 0,75 l, codul tarifar 701090430, cu valoarea de 5858,58 euro, echivalentul sumei de 119294,75 lei.

Deși în momentul depistării erorii la încărcarea mărfii, reprezentantul „Vetropack Chișinău” S.A. a explicat situația și a propus agentului constatator să prezinte actele conforme, acesta a refuzat, fiind întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022 și decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022, prin care a fost recunoscută vinovată în săvârșirea contravenției imputate, aplicându-i sancțiunea în baza art. 232 alin. (1) lit. a) Cod vamal, sub formă de amendă în mărime de 40% din valoarea obiectului contravenției de 119294,75 lei, ceea ce constituie 47717,90 lei. Nefiind de acord nici cu cele constatate de agentul constatator Igor Biciuev prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022, nici cu cele constatate de agentul constatator Andrei Cravțov prin decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022, a depus contestație împotriva actelor întocmite de colaboratorii Serviciului Vamal menționate, pe care le consideră ilegale, neîntemeiate și susceptibile de a fi anulate.

La data de 18 aprilie 2022 reclamanta a primit răspunsul nr. 28/11-5380 din 12 aprilie 2022 la contestația din 18 martie 2022 prin care au fost informată că motive pentru satisfacerea cerințelor invocate în contextul cererii nu există.

Nefiind de acord cu răspunsul Serviciului Vamal la contestație, a depus o cerere de chemare în judecată privind anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1555/2022 din data de 11 martie 2022, precum și a răspunsului Serviciului Vamal nr. 28/11-5380 din 12 aprilie 2022 la Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani). Ulterior, a depus o cerere de completare a temeiurilor acțiunii. Potrivit cererii depuse, a fost atras atenția asupra faptului că un temei suplimentar de înlăturare a răspunderii pentru fapta ce ar conține elementele constitutive ale contravenției vamale este faptul împlinirii termenului de prescripție de tragere la răspundere materială. Or, potrivit art. 229² Cod vamal, (1) prescripția înlătură răspunderea materială. (2) Termenul de prescripție a răspunderii materiale este de 1 an. (3) Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției. Potrivit pct. 37 a Hotărârii Plenumului Curții Supreme de Justiție Cu privire la practica examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale nr. 4 din 24 decembrie 2010, potrivit art. 229² Cod vamal, prescripția înlătură răspunderea materială. Termenul de prescripție pentru contravențiile vamale cu răspundere

materială este de un an. Termenul de prescripție prevăzut de Codul vamal nu poate fi suspendat, întrerupt, iar instanța de judecată nu este în drept, la solicitarea organului vamal, să repună răspunderea materială în termenul de prescripție. Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției.

După cum rezultă din materialele cauzei, fapta imputată „Vetropack Chișinău” S.A. ar fi fost săvârșită la data de 1 martie 2022. Prin urmare, termenul de prescripție de un an din momentul săvârșirii contravenției s-a împlinit la data de 1 martie 2023, iar până la data depunerii prezentei cereri, nu există o hotărâre a instanței de judecată definitivă. Cu alte cuvinte, până la data depunerii acțiunii, în privința „Vetropack Chișinău” S.A. nu există o hotărâre definitivă, executorie cu privire la atragerea la răspundere materială. Prin urmare, decizia privind aplicarea de sancțiuni pentru contravenția vamală (răspunderea materială) nu a devenit executorie, or, aceasta a fost contestată, iar hotărârea instanței judecătorești cu privire la plângerea împotriva deciziei organului vamal nu a fost emisă.

Potrivit art. 229² Cod vamal, (1) prescripția înlătură răspunderea materială. (2) Termenul de prescripție a răspunderii materiale este de 1 an. (3) Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției.

În conformitate cu art. 224 alin. (1) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri:

a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale;

b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată;

c) în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune, tolerare sau inacțiune, dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată;

d) în baza unei acțiuni în constatare, constată existența sau inexistența unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul;

e) în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul;

f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

În acest sens, menționează faptul că sunt respectate condițiile necesare a fi întrunite la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, prevăzute la art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă, după cum urmează:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, având în vedere că se solicită controlul constituționalității prevederilor Codului vamal și Codului administrativ, acesta respectă prevederile art.

135 alin. (1) lit. a) din Constituția R.M.;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu. La caz menționează că excepția de neconstituționalitate este ridicată de către „Vetropack Chișinău” S.A.;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, aplicabilitatea prevederilor contestate se rezumă inclusiv, dar nelimitându-se la ceea ce instanța investită cu soluționarea cererii de chemare în judecată trebuie să dea o apreciere posibilității continuării examinării cauzei în legătură cu împlinirea termenului de prescripție;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. Menționează faptul că, prevederile asupra cărora se solicită exercitarea controlului constituționalității nu a constituit obiectul controlului constituționalității până în prezent.

Prin sesizarea sa de ridicare a excepției de neconstituționalitate „Vetropack Chișinău” S.A. accentuează următoarele.

Decizia organului vamal privind aplicarea de sancțiuni cu răspundere materială este un act administrativ, iar acest act administrativ dobândește caracterul executoriu, în cazul contestării în instanța judecătorească, la data emiterii de către instanța de judecată a hotărârii cu privire la plângerea împotriva deciziei organului vamal. Rezultă că aplicarea răspunderii materiale intervine odată cu obținerea caracterului executoriu al deciziei emise de către organul vamal în acest sens. În această construcție legală, prescripția răspunderii materiale reglementată de Codul vamal își conturează caracterul iluzoriu reieșind din omisiunea de reglementare a termenului limită când intervine aceasta. Or, conform art. 229² alin. (3) Cod vamal, termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției, fără a prevedea până când acest termen curge pentru a putea fi invocat în mod efectiv de către persoana în beneficiul căreia a curs.

Cu titlu de exemplu, atrage atenția asupra prevederilor legale din alte legi care reglementează instituții similare – prescripția răspunderii:

- art. 30 alin. (5) Cod contravențional, nr. 2018 din 24 octombrie 2008, termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției și până la data rămânerii definitive a hotărârii cu privire la cauza contravențională;

- art. 60 alin. (2) Cod penal, nr. 985 din 18 aprilie 2002, prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată.

În acest sens observă că în exemplele prezentate, legiuitorul a prevăzut fără echivoc limitele temporale ale termenului de prescripție (de la data săvârșirii faptei și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată), oferind justițiabilului să exercite un control efectiv asupra încadrării în timp util a procedurilor statului în vederea aplicării unei anumite categorii de sancțiuni.

Având în vedere conținutul legal actual al prevederii art. 229² alin. (3) Cod vamal, acesta restrânge în mod nejustificat dreptul justițiabilului de a beneficia de instrumentele legale de apărare a drepturilor sale în legătură cu procedurile îndelungate administrative și judiciare ale statului în situații în care justițiabilul are statut de contravenient.

Caracterul iluzoriu mai este determinat și de faptul că instanța de judecată în ordinea contenciosului administrativ nu are împuternicirea necesară pentru a înlătura răspunderea materială și repune persoanei în drepturile sale. Or, Codul administrativ la

art. 224 nu prevede o împuternicire corespunzătoare a instanței de contencios administrativ pentru situațiile în care termenul de prescripție se împlinește după depunerea cererii de chemare în judecată privind anularea Deciziei asupra cazului de contravenție vamală, dar până la pronunțarea Hotărârii judecătorești pe caz și rămânerii definitive a acesteia.

Având în vedere cele expuse, în temeiul art. art. 12¹ Cod de procedură civilă, cere sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității prevederilor art. 229² alin. (3) Cod vamal și art. 224 alin. (1) Cod administrative, raportate la argumentele prezentate în sesizarea Curții Constituționale, care nu au constituit obiectul controlului constituționalității până în prezent.

În ședința de judecată reprezentanta reclamantei a susținut acțiunea integral și a solicitata admiterea în sensul formulat. Totodată, a susținut cererea de sesizarea a Curții Constituționale.

Reprezentanta pârâtei a susținut poziția indicată în referință și a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată. Totodată, a solicitat respingerea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Audiind părțile, examinând cererea înaintată instanța de judecată consideră necesar de a o admite și de a sesiza Curtea Constituțională referitor la expunerea asupra constituționalității prevederilor art. 229² alin. (3) Cod vamal și art. 224 alin. (1) Cod administrativ, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. art. 169-171.

În conformitate cu art. 12¹ Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune nici unei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile. Dacă nu sânt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei. Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

În ședința de judecată reprezentanta reclamantei a înaintat cerere privind sesizarea Curții Constituționale cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a constituționalității prevederii art. 229² alin. (3) Cod vamal și art. 224 alin. (1) Cod administrativ.

Instanța constată că obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție – lege; excepția este ridicată/invocată de către una din părțile procesului și anume reprezentantul reclamantei; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Întrunindu-se cumulativ condițiile date, instanța sesizează Curtea Constituțională pentru a se expune conform sesizării reprezentantei reclamantei.

În conformitate cu art. art. 12¹ Cod de procedură civilă, art. art. 195, 230 Cod administrativ, instanța de judecată

d i s p u n e

Se admite cererea depusă de reclamanta „Vetropack Chișinău” S.A. privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de „Vetropack Chișinău” S.A. împotriva Serviciului Vamal privind anularea actelor administrative.

Se sesizează Curtea Constituțională cu privire la realizarea controlului constituționalității prevederilor art. 229² alin. (3) Cod vamal și art. 224 alin. (1) Cod administrativ.

Se remite Curții Constituționale copia încheierii, sesizarea reclamantei „Vetropack Chișinău” S.A. copia cererii de chemare în judecată și actele anexate, și copia referinței.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Viorica Dodon